

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У СЛУХАЧІВ МОВНИХ КУРСІВ

Стаття присвячена доцільності використання автентичних відеоматеріалів для формування комунікативних навичок у слухачів мовних курсів. Дослідження розкриває питання щодо використання відеоматеріалів на заняттях іноземної мови і вимоги до їх вибору.

Ключові слова: автентичний відеоматеріал; комунікативні навички; сучасні технології; відеоматеріал.

Вступ

Постановка проблеми. Впродовж останнього десятиліття чимало уваги приділяється зміні концепції освіти, розробці інноваційних методик викладання, застосуванню нових технологій у процесі навчання. Основною метою навчання іноземним мовам є формування і розвиток комунікативної культури слухачів, навчання практичному оволодінню іноземною мовою. Опанувати комунікативну компетенцію англійською мовою, не знаходячись в країні мови, що вивчається, справа дуже важка. Тому важливим завданням викладача є створення реальних і уявних ситуацій спілкування на заняттях іноземної мови, використовуючи для цього різні методи і прийоми роботи (ролеві ігри, дискусії, творчі проекти та ін.).

Розвиток технологічного континуума можливо показати на прикладі схеми, де ми можемо побачити застосування найосновніших простих (примітивних) технологій (дошка, крейда, папір) до найсучасніших високих технологій (супутникові технології, комп'ютерне обладнання), що використовуються викладачами.

З розвитком сучасних технологій з'являються можливості удосконалити подання навчальної інформації та зробити навчальний процес більш ефективним та цікавим. Сьогодні викладачі мають змогу застосовувати різноманітні технічні засоби під час проведення заняття. На заняттях активно використовуються аудіо- і відеотехніка, комп'ютерні технології, зокрема Інтернет, проектори різних типів, інтерактивні дошки. Але основною проблемою в навчанні є обмежена можливість у спілкуванні з носіями мови. Для подолання цієї проблеми доцільно використовувати на занятті аудіо- та відеоматеріалів. Багатий автентичний матеріал, природні ситуації спілкування, цікавий сюжет дають можливість зробити процес вивчення іноземної мови більш природним та невимушеним. Головною перевагою для використання автентичних матеріалів і засобів масової

інформації, є те, що вони можуть посилити безпосереднє відношення між мовою на занятті і зовнішнім світом.

Виклад основного матеріалу дослідження

З точки зору методики, навчальний фільм (відеофільм) – це спеціально підготовлене в методичному і режисерському плані аудіовізуальний засіб навчання, призначене для створення природних ситуацій мовного спілкування і що має велику силу емоційного впливу на учнів за рахунок синтезу основних видів наочності (зорової, слуховий, моторної, образної, екстралінгвістичний та ін.) [3, с. 222]. Викладач не тільки повинен знати, що таке відеоматеріали, а й вміти застосовувати їх на практиці. Тільки правильно володіючи методикою роботи з відеоматеріалами, можливо донести знання до слухачів. Використання відеопідтримки на заняттях сприяє підвищенню якості знань, оскільки дозволяє використати наступні види комунікативної діяльності: аудіювання, мовлення, читання і письмо (при виконанні вправ). Проблемою використання аудіо та відео технологій у навчальному процесі займалися у своїх наукових дослідженнях Тернопольський О. Б., Зубченко О., Ніколаєва С. Ю., Т. П. Леонтьєва., І. М. Андрєсян. та інші. В нашій країні використовуються спеціальні курси, а саме: “New English file”, “Headway”, “Speakout”, “Headway”, “Streamline” та інші. Елементи цих навчальних програм використовуються у навчальному процесі загальноосвітніх навчальних закладів та вищих навчальних закладів. Зміст вказаних навчально-методичних матеріалів сприяє формуванню та розвитку комунікативної компетенції учнів, підвищенню мотивації вивчення мови та є невичерпним джерелом навчального матеріалу.

Відеофільми, кінофрагменти, кінокільцівки використовуються з метою інтенсифікації навчального процесу і надання йому максимальної комунікативної спрямованості. Також необхідно

враховувати, насамперед, інтереси слухачів, щоб підвищити їх мотивацію і підбирати ті відеоматеріали, які максимально відповідають діловим запитам і рівню їхньої лінгвістичної підготовки. Основні причини для використання автентичного відеоматеріалу наступні:

представляє реальну мову
забезпечує справжній погляд на культуру
дає слухачам практику в спілкуванні з середовищем

мотивує слухачів.

До числа переваг використання відео на занятті варто віднести те, що відео має звук, рухомі зображення (зображення дає контекст до звуку який ми чуємо, ми можемо бачити вираз обличчя, зоровий контакт, фізичні стосунки, фон і інше.); за допомогою кнопки зворотного перемотування: ми можемо відтворити ці зображення знову і знову; ми можемо зупинити зображення за допомогою стоп-кадру зображення, зупинити дію в будь-який момент; регулятором гучності ми можемо відключити звук, або зробити його тихо або дуже голосно [1, с. 350].

Слухачі можуть бачити дійових осіб, а не тільки чути, як це відбувається при аудіюванні, вони мають можливість спостерігати за мовою персонажів, навколишнім оточенням, зовнішнім виглядом співрозмовників, що у значній мірі допомагає швидше і якісніше зрозуміти ситуацію, сприяє усній комунікації під час дослідження певної теми, служать стимулом для створення додаткової мотивації в подальшій учбово-пошуковій і творчій діяльності.

За короткий проміжок часу, відведений на перегляд відеосюжету або відеофрагменту, слухачі отримують великий обсяг інформації одразу по двох каналах: зоровому і слуховому. Зоровий ряд допомагає краще запам'ятати мовні структури, розширити лексику і стимулює розвиток мовленнєвих навичок і навичок аудіювання. Потенціал відео методу для комунікативного викладання мови очевидний. З усіх доступних засобів він забезпечує найточніше відображення мови у користуванні, тому що вона вживається конкретними мовцями, тісно пов'язана з певною мовною ситуацією, а її комунікативна мета підсилюється цілим рядом візуальних закодованих немовних характеристик (поза, міміка, жести). Але використання такого матеріалу потребує методичної підготовки, розробленої системи вправ, підготовки слухачів до такого заняття, без чого перегляд не буде мати навчального характеру. Автентичні відеоматеріали володіють різними методичними особливостями і їх можна розділити на 3 групи:

а) розважальні програми (шоу, спортивно-розважальні програми та ін.);

б) програми, що базуються на фактичній інформації (документальне відео, теледискусії та ін.);

в) короткі програми (shorties), тривалістю від 10 секунд до 10-15 хвилин (новини, прогноз погоди, рекламні оголошення тощо).

Перевага віддається коротким за тривалістю відеоматеріалів: від 30 секунд до 10 хвилин, при цьому вважається, що 4-5 хвилин, демонстрації відео можуть забезпечити напружену роботу групи протягом цілої години. Це зумовлено такою специфічною особливістю відеоматеріалів, як щільність і насиченість інформації. Тому доцільніше використовувати короткий уривок для інтенсивного вивчення, ніж більш тривалий відео епізод – для екстенсивного [4, с. 62].

Успішне використання відео гарантовано практично на всіх етапах процесу навчання іноземної мови [4, с 63]:

для презентації мовного матеріалу в реальному контексті;

для закріплення і тренування мовного матеріалу в різних ситуаціях спілкування;

для розвитку умінь усно-мовного спілкування;

для навчання іншомовної культури і виявлення міжкультурних відмінностей.

Згідно з Т.П. Леонтьєвою, лексичні вправи з використанням відео орієнтовані на сприйняття лексичних одиниць в адекватному аудіовізуальному контексті, чому сприяє застосування таких прийомів, як:

прогнозування (prediction) слів або фраз, які будуть виголошені персонажами відеофрагментів після паузи, їх подальших дій, вчинків, а також зовнішності персонажів, слухачі повинні описати на підставі звукового ряду, не бачачи їх на екрані.

співвіднесення (matching) прикметників, записаних на дошці або на картці, з тим чи іншим персонажем відеофрагменту; списку синонімів з ключовими словами з відеофрагменту;

розпізнавання, знаходження (identification) в відеофрагменті певних предметів, явищ, дій, колірних позначень, назви яких записані на дошці, включаючи "відволікаючі".

При роботі з будь-яким текстом в методиці навчання іноземним мовам прийнято виділяти три основні етапи:

1. Дотекстовий етап (pre - viewing).

2. Текстовий етап (viewing).

3. Післятекстовий етап (post - viewing).

При роботі з відеоматеріалами можна використовувати такі види завдань:

1. Програти відео без звуку: студенти та викладач обговорюють, що вони бачать на екрані і як це допомагає їм зрозуміти, що відбувається. Потім їм належить здогадатися, про що дійсно можуть говорити персонажі.

2. Програти звуковий ряд сюжету, вимкнувши зображення. Під час прослуховування сюжету студенти повинні здогадатися, де знаходяться герої фільму, що відбувається навколо них, чим вони займаються і т.п. Обговоривши вищезазначені питання, викладач може включити відеоряд разом зі звуком, група має можливість перевірити себе.

3. Використовувати стоп-кадр, викладач натискає на кнопку паузи і запитує студентів, що може статися далі. Студентам необхідно

спрогнозувати подальші події і той мовний матеріал, який може використовуватися в сюжеті.

4. Розділити групу студентів на 2 підгрупи. У ході даного завдання половина групи сидить обличчям до екрану, друга - спиною до екрану. Перша група описує візуальні образи для другої підгрупи.

З урахуванням вищесказаного, на прикладі застосування деяких технологій при роботі з фільмом, хочеться відзначити методичну майстерність авторів у підготовці короткого відеоматеріалу до навчального посібника "Speakout" video (Elementary). Даний курс дозволяє слухачам не тільки спостерігати за використанням лексико-граматичного матеріалу, що ними вивчається, а й сформувати уявлення про різні ситуації, що виникають у спілкуванні.

Перша група вправ – це завдання до перегляду відео фрагменту На дотекстовому етапі, слухачам пропонується переглянути картинку (фрагменти із відеофільму) і відповісти на питання. Для прикладу пропонується розглянути відеоматеріал до заняття 7.4 (Unit 7.4). Метою завдання є розпізнання в відеофрагменті певних дій або місць. Далі слухачам пропонується прочитати короткий фрагмент тексту і перевірити свої припущення щодо відеофрагментів. Наступний етап – текстовий, де слухачам пропонується продивитись весь матеріал. Після першого перегляду слухачі ставлять відеофрагменти у відповідний до змісту порядок (завдання складається з 6 фрагментів із фільму). Наступне завдання – слухачам пропонується поєднати слова або назви місць з їх описом. (Слухачі працюють у парах і порівнюють свої відповіді). Після другого перегляду і ознайомлення з лексикою слухачі використовують слова у вправах для закріплення (вставляють перелічені слова у пропуски в поданих фрагментах із фільму), складають свої речення з новими словами. (Complete the sentences below with the words from the box). На після текстовому етапі, після виконання всіх вправ та повторення нових слів, слухачі відповідають на

питання і висловлюють своє відношення до місць або дій персонажів у відеоматеріалі (What do you think are the two most interesting things to do or to see in Buenos Aires? Do you think Buenos Aires is a good place for a holiday? Why/Why not?)

Після опрацювання кожного фрагменту можливо запропонувати студентам озвучити фрагмент, вимкнувши звук. Крім вправ, в кінці методичного посібника розміщено повні діалоги фільму, що суттєво допомагає у роботі з групами різного рівня знань. Використання цих методичних рекомендацій під час занять з англійської мови показало гарні результати: слухачі вивчали нову лексику, розвивали навички усного мовлення, були більш мотивовані та зацікавлені. Переглядом відеоматеріалів можна завершувати цикл уроків з будь-якої теми або проблеми. Окрім змістовної сторони спілкування, відеотекст містить візуальну інформацію про місце події, зовнішній вигляд і невербальну поведінку учасників спілкування в конкретній ситуації, обумовлених частенько специфікою віку, статі, і психологічними особливостями. Візуальний ряд дозволяє краще зрозуміти і закріпити як фактичну інформацію, так і особливості мови в конкретному контексті.

Висновки, рекомендації та перспективи подальших досліджень

Існує безліч нестандартних форм роботи викладача, активізуючих увагу і інтерес слухачів до іноземної мови. Але робота над фільмом - це найефективніша форма учбової діяльності, яка не лише активізує, увагу слухачів, але і сприяє вдосконаленню комунікативних навичок. Підводячи підсумок викладеного, можна стверджувати, що використання автентичних відеоматеріалів, розкривають широкі можливості для активної роботи в процесі формування мовних навичок і умінь слухачів і роблять учбовий процес оволодіння іноземною мовою привабливим для слухачів на усіх етапах навчання.

Література

1. **Jim Scrivener.** Learning teaching. Macmillan. 2005 .с.350-354. 2. **Jerry G. Gebhard** Teaching English as a foreign or second language. The University of Michigan Press. 2006 pp. 101-118. 3. **Андреасян І. М.** [Та ін]. Практичний курс методики викладання іноземних мов /; під заг. ред. І.М. Андреасян. – Мінськ: ТетраСистемс,

2009. с 222–288. 4. **Леонтьєва Т. П.** Досвід і перспективи застосування відео в навчанні іноземних мов / Т. П. Леонтьєва // Нетрадиційні методи навчання іноземних мов у вузі: матеріали респ. конференції. – Мінськ, 1995. с. 61–74. 5. **Frances Eals, Steve Oakes** Speakout video. Pearson Longman. 2011. с 44.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ АВТЕНТИЧНЫХ ВИДЕОМАТЕРИАЛОВ ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ КОМУНИКАТИВНЫХ НАВЫКОВ У СЛУШАТЕЛЕЙ ЯЗЫКОВЫХ КУРСОВ

*Наталья Николаевна Фреган
Татьяна Юрьевна Еремеева*

Национальный университет обороны Украины имени Ивана Черняховского, Киев, Украина

Статья посвящена целесообразности использования автентичных видеоматериалов для формирования коммуникативных навыков у слушателей языковых курсов. Исследование раскрывает вопросы использования видеоматериалов на занятиях иностранного языка и требования к их выбору.

Ключевые слова: аутентичный видеоматериал; коммуникативные навыки; современные технологии; видеоматериал.

USE OF AUTHENTIC VIDEO MATERIALS TO CREATE COMMUNICATION SKILLS OF STUDENTS IN THE FOREIGN LANGUAGE TRAINING COURSE

*Nataliia M. Frehan
Tetiana Y. Yeremeieva*

National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovsky, Kyiv, Ukraine

The article is devoted to the feasibility of using authentic video materials to create communication skills of students in the foreign language training course. The research disclosed questions about using video materials and requirements for their selection.

We are teaching English using the communicative method, which is the most popular in the world now and its main goal is teaching speaking creating real life situations and video materials help student to form and develop their communication skills. It also develop thematic information previously introduced in reading passage, lecture an other classroom activities through a new medium of instruction and wrap up a thematic unit.

Main reasons for using authentic video are: it presents real language and provides an authentic look at the culture. It also gives students practice in dealing with the medium and motivates learners. Video materials can reinforce for students the direct relation between the language classroom and the outside world. The students begin interacting with the materials and are given specific tasks. Video materials can offer students significant experience from which to draw written and oral communication while they explore a thematic topic. This offers students a valuable source of language input, since they can be exposed to more than just the language presented by the teacher and the text. It also helps students to use language for a range of different purposes and functions. We need to use activities that encourage learners to develop their speaking skills – that is, to increase the complexity, not just the automaticity of their developing language system.

Keywords: *authentic video materials; communication skills; advanced technology; video materials.*

References

- 1. Jim Scrivener.** (2005), Learning teaching. Macmillan., pp. 350-354.
- 2. Jerry G Gebhard** (2006), Teaching English as a foreign or second language. The University of Michigan Press. pp. 101-118.
- 3. Andreasyan I.M** [Etc.]. (2009), Practical course of teaching methods foreign languages, [Praktychnyi kurs metodyky vykladannia inozemnykh mov], under Society. Ed. IM Andresyan, Minsk: TetraSystems, pp. 222-288.
- 4. Leontieva T.P.** (1995) Experience and prospects of video in teaching foreign languages, [Dosvid i perspektyvy zastosuvannia video v navchanni inozemnykh mov], TP Leontiev, Nontraditional methods of teaching foreign languages in high school materials rep. Conference, Minsk, pp. 61-74.
- 5. Frances Eals** (2011) Steve Oakes Speakout video. Pearson Longman. p. 44.

Отримано: 04.04.2016 року.